

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academïæ Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniæ, 1525

VD16 C 4211

Ecclesiæ catholicæ autoritate, comprobari debitam sanctorum ab
hominibus uenerationem III

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

LIBER PRIMVS.

¶ Ecclesie catholice autoritate, comprobari debita
sanctorum ab hominibus ueneratione. **Cap. III.**

Religiosam propterea sanctorum uenerationem approbat
sanctioe publica, ecclesia sancta catholica paulo post
sua a Christo constitutionis exordium, dies festos illo-
rum uenerationi indicens, ac per diuersa tempora curricula (ut
efflagitabat oblata occasio) ipsis celebrationem solennem designans.

- I.** ¶ Siquidem primo (ut credere dignum est) de ipse uirginis Ma-
rie nonnullas solennitates celebrandas, ipsa instituit, quibus & pau-
lo ante nostra tempora, rationabili ex causa, aliquas superaddidit, utpote concep-
tionis eiusdem, ut uisitationis. Deinde beatorum apostolorum dies solen-
nes, a populo christiano agendos ordinauit, per quos, illuminationis &
sacrae fidei munus accepit. Dehinc & sanctorum martyrum, in ui-
trulibet sexu, qui sanctam Christi fidem suo sanguine fuso testificati
sunt. Demum & confessorum illustrium, mundi contemptu uitaeque san-
ctimonia propter ceteros insignium. Denique candidarum uirginum ac
continentium, qui regni caelestis amore, blandas mundi concupiscunt
illecebras, solennitates constituit celebrandas. Has quidem prius, il-
las uero posterius, prout diuersa tempora successione, corusco uir-
tutum splendore in huius uitae decursu claruerunt. ¶ Et quoniam non
ignorauit ipsa pietissima mater nostra, multos esse sanctos, apud de-
um eminenti throno in caelis exaltatos, quibus nullus dies solen-
nis est peculiariter institutus, unum quotannis designauit diem fe-
stum, utpote primum mensis Nouembris diem, qui omnium sanctorum cum inge-
nti ueneratione agere solent celebritas. Neque his contenta, in quotidiano
sancti altaris sacrificio, commemorationem sanctorum ter repetenda
sanxit, ut eorum apud deum patrocinium, nostrae preces fiant acceptio-
res deo, habeantque diuinam maiestati gratiores. ¶ Omitto hor-
um canonicarum officium, quod cotidie ab ipsis, qui ordinibus factis initiati
sunt exoluedum, ex ordinatione ecclesiastica cuiusque sanctorum gra-
dus determinatas habent lectiones, orationes & cetera peculiariter, quae
admodum dies ipse festus exposcit. Et haec quidem omnia, per diuturnam
consuetudinem ita obseruata sunt atque corroborata, ut iam olim
transierint in legem, & ab ipsa antiquitate uetustateque temporis, cum pu-
blico omnium consensu, non inualidum etiam ius acceperint. ¶ At qui ne-
mo est qui non nouerit, totius ecclesiae standum esse determinationi
ac uoluntati.

De ueneratione Sanctorum.

ac usui tā longi t̄pis, q̄tum ab ipsius eccl̄iæ tenera infantia sub
ap̄lis, ad hoc nostrū usq; seculū defluxit. Ipsa nāq; est sc̄tā m̄r
n̄ra, q̄ ex aqua & sp̄ū sc̄tō nos Ch̄so regenerauit, & q̄tidie salu
taribus sacram̄toꝝ, antidotis, n̄ros nō desistit lethiferos cura
re morbos. Cui nimiq; ut dulcissimæ matri, debemus ex d̄ni p̄
cepto obediētā, in clamātis id uerbū cōminatoriū, in quēuis
eccl̄iæ cōtemp̄torē. Si eccl̄iā nō audierit, sit tibi sicut ethnicus **Mat. 18**
& publicanus. Quod nō mō in correptiōis fraternæ negocio
(de q̄ illic agit sermo) sed & de omni alio eccl̄iæ publico insti
tuto, locū habet & ueritatē. Eni uero si matrē secundū carnis **Exodi. 20.**
propaginē, honorari debere p̄cepit deus, illiq; obtēperādum
esse, rebellē aut̄ pat̄ribus filiū, & cōtumacē in matrē, ap̄d ma
gistratus urbis reū agi, lapidibusq; obrui iussit, nōne m̄to po
tius matrē sp̄itualē, honore prosequēdā uoluit, eiusq; cōsti
tutionibus morē esse gerēdū. Quas si qs sceleratis cōculcat
pedibus & cōtemnit, eo ipso Ch̄m asp̄nari, cōtēptuiq; habe
re cōuincit, cuius ipsa eccl̄a. dilecta est spon̄ia. Nēpe si ap̄lis,
& p̄ eos, q̄busq; eccl̄iæ p̄fectis, dictū est a d̄no. Qui uos audit, **Lucā. 10.**
me audit, & q̄ uos spernit, me spernit, æquiore ne rōne dictū
intelligere debemus. Qui eccl̄iā audit, Ch̄m audit, eius spon
sum & directorē, cuius filijs ipse cōtestatus est. Ecce ego uos **Mat. 28.**
biscū sum oibus diebus usq; ad cōsummationē seculi. Et itē
Vbi sunt duo uel tres cōgregati in noīe meo, ibi sum in me
dio eoz. Cuius itē sp̄s (q̄ sp̄s est ueritatis) totā eccl̄iā uege
tat, uiuificat, & regit, atq; ab omni errore noxio defendit im
munē. E diuerso q̄ eccl̄iā cōtemnit, Ch̄m itidē, unicū ei^o sp̄o
sum cōtēnit, ut & in deū ip̄m intentet ac intorqueat hm̄i cō
tēptio. ¶ Q̄ uesanus est igit, & mētis inops, q̄ suā innitens
prudētā (ne dicā insanā) & apud semetipsum sapiens, q̄d t̄n
Esaias, Sapiēs in prouerb̄is, & bt̄s Paulus ad Rom̄. scribēs
summopere dānant, audet in hāc execrādā impietate prou
pere, nō esse honorādos sc̄tōs, nec a nobis, supplicibus inuocā
dos p̄cibus. Is reuera os suū ponit in ccelū, & linguā exacuit
uirulētā, qua nō mō in unū aut duos, sed & in dēm sanctorū
chorū euomit blasphemā, & p̄sertim in illā sup̄benedictam
sancti sanctorū matrē, q̄ salutiferā toti mundo sanctificationē
b 3 protulit,

LIBER PRIMVS.

protulit. **Q**uoniam si uera esset ea assertio atq; amplectēda, nō esset amplius a q̄piā proferēda sacratissimæ uirgini & m̄ri dei angelica saluatio, cœlit̄o delata. nō em̄ a q̄piā legi posset, qn̄ ip̄am is digne honoraret, & p̄claris efferret laudib⁹. **N**ō eēt p̄terea legedē in eiuſdē sacre uirginis honorē, horē canonicæ septēplices breuiusculæ, neq; maiores, q; eaz; lectio, sine ip̄ius uirginis honoratione fieri haudq̄q; posset. **Q**uinimo neq; aliq̄d de sct̄is dei officiū eccl̄iasticū, aut in horis canonicis lectit̄adis, decātadisue, aut i augustissimo sct̄i altaris offerēdo sacrificio, agi ualeret unq̄. **R**elincēdaq; foret et demēda ab ip̄o mis̄æ canone (ut uocāt) sct̄oz; sepi⁹ iterata cōmemoratio, noiāq; eoz; in libro uite cōscripta, ex oī libro eccl̄iastico eēt abradēda. **E**orū dē q̄q; dies festi, e fastis & n̄is calēdarijs obliterandī foret & delēdi, ut ne ullus qdē dies, toto anni interuallo cuiq; sct̄oz; aut parit̄ oīb⁹ haberet solēnis. **E**t ut paucis agā, abrogāda tādē eēt oīa & abiiciēda, q̄ a principio nascentis eccl̄æ in hæc usq; t̄pa circa uenerationē sct̄oz; sunt religiose instituta, & hæctenus studiose obseruata. **S**ed quis hanc extremā feret dementiā, & tantā nō execrabitur insaniam?

Nō parui h̄ndā eē consuetudinē summoz; q; p̄t̄ificū cōstitutionē multiplicē, quæ sanctor; uenerationē diutino obseruatam usu, approbat. **Cap. III.**

Vic eccl̄iasticę cōstitutōi mō dictę, accedit etiā diuturna cōsuetudo ch̄riani ppl̄i, ab initio p̄dicatōis euāgelicę, rit⁹ hui⁹ obseruatissimi, sct̄oz; q; uenerat; oni, pp̄t̄ius addicti. **Q**uę qdē cōsuetudo, magnū p̄dus, ac momētum h̄re putāda ē, potissimū i re tā pia ac sct̄ā neq; p̄cipēdi aut repudiari debet. **N**epe ut refert canonicar; sanctionū uolumē (qd̄ uulgo decretū dicūt) dist. 11. ca. eccl̄iasticar;. **B. Augustin⁹**, q̄ tū cōsuetudini tribuēdū sit, his apit̄ v̄bis. **E**ccl̄iasticar; cōstitutionū q̄sdam in scriptis, q̄sdā p̄o apl̄ica traditiōe p̄ successores i ministerio, cōfirmatas, q̄sdā p̄o cōsuetudie roboratas, approbavit usus, qb⁹ par ritus et idē utriusq; pietatis debet affect⁹, vñ q̄s, uel aliq̄tulū sacrar; exp̄t̄ s̄rar; hæsitauerit. **H**ęc itbi. **A**tq; obseruationē illā uenerationis sct̄oz;, q̄s iure dubitauerit apl̄ica traditiōe & uiroz; apl̄icor; primū in ductam

Augustinus .i.